

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 4. juni 2021

Sak

2021/0629 Reehaug Samfunnshus – org. nr. 926 088 890 - klage over vedtak om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i Grasrotandelen

Til stede: Leder Martin Hennig, Shabneet K. Bains, Elisabeth Ekberg, Bernard Enjolras og Stian Slotterøy Johnsen

Sakens bakgrunn

Reehaug Samfunnshus (klager) meldte 7. januar 2021 inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i Grasrotandelen.

Frivillighetsregisteret fattet vedtak 14. januar 2021 om å nekte registrering med deltakelse i Grasrotandelen med den begrunnelse at klager driver sin primæraktivitet innenfor en kategori som ikke gir rett til deltakelse i Grasrotandelen.

Frivillighetsregisterets vedtak ble påklaget 25. januar 2021. Klager anfører at klager er oppført i Frivillighetsregisteret under kategorien "6 100 Lokalsamfunnsutvikling", som er en godkjent kategori i Grasrotandelen. Det vises også til sammenlignbare organisasjoner i kommunen som er godkjent for å delta i ordningen: Foreningen Nordtun Grendehus og Hegle Grendehus.

Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstillingen 7. april 2021 til Frivillighetsregisternemnda for behandling. I innstillingen fremgår det at det avgjørende for denne saken er at klager ikke har kunnet vise til eller redegjøre for at foreningen bedriver noen annen aktivitet enn utleie av samfunnshuset til ulike grupper som driver kulturelle aktiviteter. Aktiviteten kan dermed ikke anses som ikke-fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift 15. desember 2017 om grasrotandel (forskriften), jf. lov om pengespill § 10 første ledd. En enhet kan delta i Grasrotandelen dersom enheten er registrert i Frivillighetsregisteret og er ikke-fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats, jf. forskriften § 3 første ledd.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Formålet med Grasrotandelen er «å fremme frivillig aktivitet på lokalt eller regionalt nivå».

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

Klagen gjelder Frivillighetsregisterets vedtak om å nekte registrering med deltakelse i Grasrotandelen.

I vedtaket om å nekte registrering har Frivillighetsregisteret vist til at klager driver sin primæraktivitet innenfor en kategori som ikke gir rett til deltakelse i Grasrotandelen. I innstillingen viser Frivillighetsregisteret også til dette, med henvisning til at forskriften § 3 bokstav c punkt iii.

I forskriften § 3 tredje ledd bokstav c punkt iii, fremgår det at enheter som er registrert innenfor kategorien «Bolig- og lokalmiljø» som det primære aktivitets- og virksomhetsområde i Frivillighetsregisteret, ikke kan delta i Grasrotandelen. Unntak gjøres for «[v]elforeninger der virksomheten ikke kommer privatøkonomiske interesser til gode».

Klager er etter det opplyste registrert innenfor "ICNPO-kategori 6 100 Lokalmiljø".

Det fremgår imidlertid av innstillingen at Frivillighetsregisteret har funnet det avgjørende at klager ikke har kunnet vise til eller redegjøre for at foreningen bedriver noen annen aktivitet enn utleie av samfunnshuset til ulike grupper som driver kulturelle aktiviteter. Aktiviteten kan dermed etter Frivillighetsregisterets syn ikke anses som ikke-fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats. Slik Frivillighetsregisternemnda forstår Frivillighetsregisteret, bygger innstillingen dermed på at klager ikke oppfyller kravet i forskriften § 3 første ledd.

Det følger av forskriften § 3 første ledd at en enhet kan delta i Grasrotandelen dersom «enheten er registrert i Frivillighetsregisteret og er ikke-fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats». Videre fremgår det av andre ledd:

«Gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstillers ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.»

I forarbeidene til forskriften, kongelig resolusjon PRE-2017-12-15-2136 fremgår følgende om kravet i forskriften § 3:

«Formålsbestemmelsen justeres noe for å tydeliggjøre at ordningen skal fremme frivillig aktivitet på lokalt og regionalt nivå. En enhet kan delta i Grasrotandelen dersom enheten er registrert i Frivillighetsregisteret og er ikke-

fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats og oppfyller øvrige vilkår. Forvaltningspraksis fra merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner vil bli lagt til grunn i vurderingen av om enheten har tilstrekkelig frivillig innsats».

Frivillighetsregisternemnda legger på denne bakgrunn til grunn at det kan ses hen til reglene for merverdiavgiftskompensasjonsordningen i vurderingen av om klager har tilstrekkelig frivillig innsats.

For å være berettiget til merverdiavgiftskompensasjon må klager dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten, jf. forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner § 5. Det følger av langvarig forvaltningspraksis at dette skal forstås slik at den frivillige innsatsen må være omfattende og utgjøre hovedaktiviteten i virksomheten. Frivillighetsregisternemnda legger til grunn at tilsvarende vurderinger skal gjøres etter forskriften § 3.

Klager har redegjort for at medlemmene i foreningen er frivillige organisasjoner slik som Skogn Mannskor, Skogn Damekor, Skogn Ungdomslag, Skogn Dartklubb og Teaterlaget 7620. Medlemmene fremmer ifølge klager frivillig aktivitet i alle aldersgrupper på lokalt nivå, som for eksempel kor, teatergrupper, idrettslag etc. Foreningen leier ut lokaler til medlemmene og til andre. Klager opplyser videre at alle som jobber i foreningen deltar på frivillig basis. Dette inkluderer styret, daglig leder, kasserer og vaktmester. Unntaket er at renholder lønnes.

I klagers vedtekter punkt 3 fremgår det at formålet til foreningen er å «drive med utleie av lokaler til medlemmer, selskap, møter og lignende.» Videre har foreningen til formål å «fremme medlemmenes interesser gjennom deres deltakelse i virksomheten om kjøpere av tjenester fra foreningen. Virksomhetens avkastning blir stående i virksomheten.» Klager har redegjort for at ingen av medlemmene kan ta utbytte fra virksomheten, og det følger av klagers vedtekter punkt 7 at eventuelt overskudd ved oppløsning av forening skal fordeles til ideelle organisasjoner i lokalsamfunnet som årsmøtet bestemmer.

Frivillighetsregisternemnda er av den oppfatning at det faktisk at medlemmene ikke tar ut utbytte, og den nevnte bestemmelsen i vedtektene punkt 7, er momenter som taler for at virksomheten som drives av foreningen er «ikke-fortjenestebasert» i forskriftens forstand.

Klager har vist til at klager har frivillig aktivitet ved at daglig leder og vaktmester ikke lønnes, i tillegg til at styrearbeid ikke honoreres. I tillegg viser klagers regnskap at klager har mottatt gaver og hatt inntekter fra loddsalg på totalt 63 139 kroner i 2020. De totale inntektene i 2020 var 309 398,94 kroner. Frivillighetsregisternemnda legger daglig leder, vaktmester og styrets arbeid, samt gaver, til grunn som frivillig innsats.

Nemnda bemerker videre at utleie til medlemmer som driver frivillig aktivitet understøtter formålet med Grasrotandelen i forskriften § 1 første ledd, som er å "fremme frivillig aktivitet på lokalt eller regionalt nivå".

Det følger imidlertid av klagers regnskap for 2020 at klager har hatt inntekter fra «Husleie (leilighet)» på 72 000 kroner. På forespørsel fra Frivillighetsregisternemnda har klager forklart at dette er inntekter fra utleie av en leilighet som tidligere var vaktmesterbolig, men som nå leies ut. Nemnda legger til grunn at dette er utleie til private som ikke er ment å oppfylle foreningens formål. Ettersom klagers inntekter i 2020 er totalt 309 398,94 kroner, utgjør inntektene fra utleie av leiligheten en betydelig del av foreningens totale inntekter. Sammenholdt med den noe begrensede frivillige innsatsen i foreningen, har nemnda på denne bakgrunn kommet til at foreningen ikke hovedsakelig er basert på frivillig innsats.

Klager har anført at to andre foreninger: Foreningen Nordtun grendehus og Hegle grendehus, er sammenlignbare med klager og er godkjent som deltager i Grasrotandelen. Frivillighetsregisteret har vist til at det må foretas en vurdering av "om foreningens vedtekter og klagers opplysninger tilsier at det skal foreligge rett til deltakelse i Grasrotandelen." Frivillighetsregisternemnda forstår dette slik at Frivillighetsregisteret har vurdert hensynet til likebehandling, at hver sak vurderes konkret, og at det er relevante forskjeller mellom klager og de nevnte organisasjonene.

Klagen fører etter dette ikke frem.

Konklusjon

Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk